

Kitabu cha Yoeli na Kanisa la Waadventista Wasabato la Laodikia - Nambari Arobaini na Tano

Jeff Pippenger
2026-02-12

Nambari Arobaini na Tano

Mapitio

Walawi sura ya ishirini na tatu inabainisha mitihani mitatu ndani ya majira ya Pentekoste ya wale elfu mia na arobaini na nne. Kulinganisha siku ya kwanza ya Sikukuu ya Vibanda na siku ya Pentekoste, kisha kulinganisha siku arobaini ambazo Kristo aliwafundisha wanafunzi uso kwa uso kabla ya kupaa Kwake na siku ya Malimbuko, kunaunda muundo wa jumla unaowakilisha ujumbe wa malaika watatu.

“Kifo, maziko na ufufuo” vinapotumiwa kama alama moja ya njia ya kinabii iliyo na hatua tatu, kama inavyowakilishwa na ubatizo wa Kristo, tunagundua kuwa siku tano baada ya ufufuo—uliotokea katika Siku ya Malimbuko—mwisho wa sikukuu ya siku saba ya Mikate Isiyochachwa huwadia kama kusanyiko takatifu. Hivyo, katika ufufuo wa Kristo, unaolingana na sadaka ya malimbuko, hufuata kipindi cha siku tano.

Mwishoni mwa mpangilio unaoundwa kwa kuoanisha siku ya kwanza ya Sikukuu ya Vibanda na siku ya Pentekoste, kuna alama nyingine ya njia yenye hatua tatu, nayo pia hufuatiwa na siku tano zinazoishia siku ya Pentekoste.

Kati ya zile mbili za 'alama za njia za hatua tatu zinazoandamwa na siku tano,' kuna kipindi cha siku thelathini. Tunapolinganisha siku ya kwanza ya Sikukuu ya Vibanda na Siku ya Pentekoste, tunaelewa kwamba siku tano kabla ya Sikukuu ya Vibanda ilikuwa Siku ya Upatanisho. Siku kumi kabla ya Siku ya Upatanisho ilikuwa Sikukuu ya Baragumu. Siku arobaini za Kristo akifundisha uso kwa uso baada ya Ufufuo Wake katika Siku ya Malimbuko, zinalingana kuwa siku tano baada ya Sikukuu ya Baragumu, na siku tano kabla ya Siku ya Upatanisho.

Alama ya njia ya hatua tatu ya 'kifo chake, maziko yake na ufufuo wake,' inayofuatiwa na siku tano hadi mwisho wa Sikukuu ya Mikate Isiyotiwa Chachu, kisha hurudiwa baada ya siku thelathini, wakati alama ya njia ya hatua tatu ya 'tarumbeta, kupaa, na hukumu,' nayo hufuatiwa na siku tano hadi Pentekoste. Alama ya mwanzo ya njia ya hatua tatu hufafanuliwa kwa urahisi kuwa alama moja ya njia yenye hatua tatu, kwa kuwa inatambulishwa moja kwa moja hivyo kupitia ubatizo wa Kristo, unaoshiria 'kifo chake, maziko yake na ufufuo wake.' Ubatizo huo ulikuwa Alfa ya kipindi kitakatifu cha siku 1,260 kilichokamilika katika 'kifo chake, maziko yake na ufufuo wake' ambavyo vilikuwa Omega ya siku 1,260.

Alama ya njia yenye hatua tatu mwishoni mwa msimu wa Pentekoste lazima itambuliwe kupitia matumizi ya kinabii. Katika siku hamsini za msimu wa Pentekoste, muundo uleule upo mwanzoni na mwishoni. Kulingana na kanuni kwamba Kristo daima huudhihirisha mwisho kwa kutumia mwanzo, tunaweza kutambua Sikukuu ya Baragumu, ikifuatiwa na Kupaa, ikifuatiwa na Siku ya Upatanisho, ikifuatiwa na siku tano, kama ‘alama moja ya njia yenye hatua tatu ikifuatiwa na siku tano’.

Tunapima pia hatua tatu zilizopendekezwa kwa kuzingatia mwongozo wa Kibiblia kuhusu sifa za kila mojawapo ya hatua hizo tatu. Hatua hizo tatu zimewakilishwa mara kwa mara katika Neno la Mungu. Ni wale malaika watatu; ni Ua wa Nje, Mahali Patakatifu, na Mahali Patakatifu pa Patakatifu; ni kazi ya Roho Mtakatifu ya kusadikisha kuhusu dhambi, haki, na hukumu. Kutambua Sikukuu ya Baragumu, Kupaa, na Siku ya Upatanisho kuwa hatua hizo tatu kunahitaji kwamba kila mojawapo ya hatua hizo iambatane na ushuhuda wa Kibiblia uliowekwa.

Tarumbeta zinabeba ujumbe wa onyo, nazo zinahusishwa na malaika wa kwanza anayepaza sauti kuu: “Mcheni Mungu.” Kupaa kwa Kristo ni ishara ya utukufu wa Kurudi Kwake Mara ya Pili, kwa kuwa tamko la pili la malaika wa kwanza ni: “Mpeni utukufu.” Siku ya Upatanisho ni ishara ya hukumu, na tamko la tatu la malaika wa kwanza ni: “saa ya hukumu yake imekuja.” Kuna njia kadhaa za kubainisha kwamba sifa za kinabii za hatua tatu katika alama ya njia iliyo mwishoni mwa kipindi cha Pentekoste zinawakilisha hatua tatu za Injili ya milele, ambamo wengi “hutakaswa, hutiwa weupe, na hujaribiwa.”

Kwa kuwa hivyo ndivyo ilivyo, basi waweza kuona kwamba katika alama ya kwanza kati ya hatua tatu hutolewa sadaka ya malimbuko ya shayiri, na katika alama ya mwisho kati ya hatua hizo tatu hutolewa sadaka ya malimbuko ya ngano. Kisha waweza kuona kwamba hatua tatu za Alfa za msimu wa Pentekoste hutambulisha mkate usio na chachu, bali alama ya Omega ya hatua tatu hutambulisha mkate wenye chachu. Tena waweza hata kuona kwamba katika alama ya hatua tatu mwanzoni ndiko Kristo alipoinuliwa ili kuwavuta watu wote, na katika alama ya mwisho ya hatua tatu bendera ya mia arobaini na nne elfu huinuliwa ili kuwavuta Mataifa.

Malaika wa kwanza na wa tatu ni malaika yuleyule katika kiwango cha kinabii, kwa kuwa wa kwanza ni mwanzo, na wa tatu ni mwisho. Malaika wa kwanza wa Alfa hutangaza ufunguzi wa hukumu, na malaika wa mwisho wa Omega hutangaza kufungwa kwa hukumu. Ujumbe wa malaika wa kwanza ulitiwa nguvu na utimilifu wa Uislamu mnamo Agosti 11, 1840, na malaika wa tatu alitiwa nguvu na utimilifu wa Uislamu mnamo 9/11. Dada White anatufahamisha kwamba utume wa malaika wa kwanza na wa tatu ulikuwa kuangaza dunia kwa utukufu wake. Mashahidi wengine ni wengi, nao hutoa msaada wa kutosha kwa kutambua muundo wa majira ya Pentekoste kama ulivyoainishwa katika siku hamsini kuanzia ufufuo wa Kristo hadi Pentekoste, pamoja na mistari ishirini na miwili ya kwanza ya Walawi sura ya ishirini na tatu na mistari ishirini na miwili ya mwisho ya Walawi sura ya ishirini na tatu. Kati ya alama mbili za njia zinazoundwa na hatua tatu, zikifuatiwa na siku tano, kuna kipindi cha siku thelathini kinachomwakilisha malaika wa pili.

Alama ya kwanza ya njia ya siku za ‘hatua tatu zinazofuatwa na tano’ ni malaika wa kwanza, siku thelathini ni malaika wa pili, na alama ya pili ya njia ya siku za ‘hatua tatu zinazofuatwa na tano’ ni

malaika wa tatu. Hatua hizi tatu zinajumuisha msimu mzima wa Pentekoste hadi siku ya Pentekoste, ambayo kisha inaashiria mwanzo wa siku saba za Sikukuu ya Vibanda, inayowakilisha kumiminwa kwa mvua ya masika wakati wa mgogoro wa sheria ya Jumapili unaoanza kwa sheria ya Jumapili nchini Marekani na kuendelea hadi Mikaeli anaposimama na mlango wa rehema kwa wanadamu unafungwa. Muundo huu ni wa kimungu, lakini unaleta baadhi ya masuala mazito ya kuzingatiwa.

Mazingatio Yenye Uzito

Ni dhahiri kwamba alama ya njia inayowakilishwa na 'tarumbeta, kupaa na hukumu' ndiyo kipimo cha lakmusi na jaribio la tatu. Jaribio la tatu daima ndilo kipimo cha lakmusi, ambapo tabia hudhihirishwa, bali kamwe haikuendelezwi.

Tabia hufunuliwa wakati wa dharura. Wakati sauti yenye uzito ilipotangaza usiku wa manane, 'Tazama, bwana-arusi anakuja; tokeni mkamlaki,' wanawali waliokuwa wamelala wakaamka kutoka usingizini mwao, na ikaonekana ni nani aliyekuwa amejiandaa kwa tukio hilo. Pande zote mbili zilikutwa bila kutarajia, lakini moja ilikuwa imejiandaa kwa hali hiyo ya dharura, na nyingine ikapatikana bila maandalizi. Tabia hufunuliwa na mazingira. Hali za dharura hufichua uimara wa kweli wa tabia. Msiba wa ghafla usiotarajiwa, kuondokewa na mpendwa, au mzozo; ugonjwa usiotarajiwa au uchungu; kitu kinacholeta nafsi uso kwa uso na mauti, kitaleta wazi undani wa kweli wa tabia. Itadhihirika kama kuna imani ya kweli katika ahadi za neno la Mungu au la. Itadhihirika kama nafsi inategemezwa kwa neema, kama kuna mafuta katika chombo pamoja na taa.

"Nyakati za majaribu huja kwa wote. Je, tunaenendaje tunapopimwa na kujaribiwa na Mungu? Je, taa zetu huzimika? Au bado tunazifanya ziendelee kuwaka? Je, tumejiandaa kwa kila dharura kupitia uhusiano wetu na Yeye aliyejaa neema na kweli? Wanawali watano wenye hekima hawakuweza kuwapa wanawali watano wapumbavu tabia yao. Tabia ni lazima iundwe na kila mmoja wetu." Review and Herald, 17 Oktoba, 1895.

Wakati alama ya njia ya Sikukuu ya Baragumu inapowasili, tabia yako hutwiwa muhuri milele, unainuliwa kama bendera, na dhambi zako hufutwa milele. Hatua tatu zinawakilisha vipengele vitatu vya kutiwa muhuri. Kuwasili kwa ujumbe wa Mwito wa Usiku wa Manane kunadhihirisha wale walio na mafuta, na ambao huinuliwa kama bendera wakati dhambi zao zinaondolewa. Ujumbe, kazi, na muhuri vyote ni alama moja ya njia. Ni alama ya njia "inayoleta nafsi uso kwa uso na mauti" kwa sababu ya "janga lisilotarajiwa". Baragumu la Uislamu linawakilisha hilo "janga lisilotarajiwa". Katika hatua hiyo ujumbe, "Tazameni, Bwana-arusi anakuja," unatangazwa siku tano kabla ya sheria ya Jumapili, ambapo ujumbe hubadilika na kuwa kilio kikuu cha malaika wa tatu.

Hatua tatu za alama ya njia ni vipengele vinavyobainisha kutiwa muhuri kwa elfu mia na arobaini na nne na kuinuliwa kwao, kabla tu ya sheria ya Jumapili. Ni wazi kwamba kipimo cha lakmusi cha 'tarumbeta, kupaa na hukumu' kimewakilishwa na mkutano wa kambi wa Exeter. Siku tano zilizo kati ya Siku ya Upatanisho na Pentekoste zinawakilisha siku sitini na sita kati ya mwisho wa mkutano wa kambi wa Exeter mnamo Agosti 17 hadi Oktoba 22, 1844, wakati mlango

ulipofungwa. Siku hizo sitini na sita za historia ya Wamileriti zinaonyesha nyakati za mwisho, na kwa muktadha huu, zinaonyesha utangazaji wa ujumbe wa Kilio cha Usiku wa Manane unaotangazwa na elfu mia na arobaini na nne.

Siku tano kabla ya Pentekoste zinalingana na siku sitini na sita za Wamileri walipokuwa wakitangaza ujumbe wa Kilio cha Usiku wa Manane, ambao pia uliakisiwa na kuingia kwa shangwe kwa Kristo Yerusalemu. Hatua ya kwanza kati ya zile tatu ni Sikukuu ya Baragumu, ambayo ndiyo baragumu la saba, au ole wa tatu, yaani Uislamu katika nyakati za mwisho; na kuingia kwa shangwe kwa Kristo kulitanguliwa na kufunguliwa kwa punda.

Kinabii, hili hutambulisha kwamba kufunguliwa kwa punda kunaashiria mwanzo wa kuingia kwa ushindi, ambako ni Mwito wa Usiku wa Manane. Unabii wa Biblia, katika siku za mwisho, unapaswa kuhusishwa na ufalme wa sita wa unabii wa Biblia—mnyama wa nchi, Marekani. Uislamu utaishambulia Marekani, kama ulivyofanya katika 9/11, hivyo kuashiria mwanzo wa utangazaji wa Mwito wa Usiku wa Manane kwa shambulio kubwa la Uislamu dhidi ya Marekani, na mwisho wa utangazaji wa Mwito wa Usiku wa Manane kwa shambulio jingine kubwa la Uislamu dhidi ya Marekani, kwa maana Yesu daima huonyesha mwisho wa jambo kwa mwanzo wa jambo.

Ujumbe wa Pentekoste ndio ujumbe wa Kilio Kikuu, na Kilio Kikuu ni kuzidishwa tu kwa ule ujumbe wa Kilio cha Usiku wa Manane. Katika historia ya Wamileraiti, Kilio cha Usiku wa Manane kilikoma wakati mlango ulipofungwa tarehe 22 Oktoba 1844, na katika siku za mwisho kitakoma wakati mlango utakapofungwa wakati wa sheria ya Jumapili. Katika Pentekoste Petro alitangaza ujumbe wa Yoeli, na kwa kuwa Pentekoste ni mwisho wa omega wa Kilio cha Usiku wa Manane, basi katika mwanzo wa alfa wa Kilio cha Usiku wa Manane Petro, kwa ulazima wa kinabii, ni lazima pia awe akiutangaza ujumbe wa Yoeli. Katika Kilio cha Usiku wa Manane Petro yumo katika Matendo ya Mitume sura ya pili, katika chumba cha juu saa ya tatu; kisha siku hiyohiyo saa ya tisa yumo hekaluni akitangaza ujumbe wa Yoeli.

Petro ni kielelezo cha mia na arobaini na nne elfu katika Pentekoste, ambayo ni mwisho wa Mlio wa Usiku wa Manane, naye ni kielelezo cha mia na arobaini na nne elfu mwanzoni mwa Mlio wa Usiku wa Manane. Kutia muhuri na kuinuliwa kwa mia na arobaini na nne elfu huanza kwa kufunguliwa kwa punda wakati Uislamu unaposhambulia. Wamileraiti walipoondoka katika mkutano wa kambi wa Exeter walibeba ujumbe kama wimbi kubwa la bahari, na kwa namna ya mfano walikuwa kielelezo cha mia na arobaini na nne elfu watakaorudia uzoefu huo.

Utekelezaji huu unapata uzito mkubwa zaidi unapotambua kwamba Petro anawakilisha wale wanaotangaza ujumbe wa Kilio cha Usiku wa Manane katika kipimo cha lakmusi na jaribio la tatu la msimu wa Pentekoste. Saa ya tatu kwa Petro wakati wa Pentekoste inamweka katika chumba cha juu, na chumba cha juu pia ndicho kipindi cha siku kumi kabla ya Pentekoste. Jaribio la pili la msimu wa Pentekoste ni jaribio la hekalu la siku thelathini linalofuata jaribio la msingi. Jaribio la pili la hekalu linawataka waaminifu waingie kwa imani katika Patakatifu pa Patakatifu, ambako dhambi zao hufutwa, na ambako wameketishwa kwa imani pamoja na Kristo katika mahali pa mbinguni. Kitabu cha Matendo ya Mitume kinatufahamisha kwamba Petro alianza mahubiri yake

kuhusu Kitabu cha Yoeli saa ya tatu katika chumba cha juu, kisha saa ya tisa alikuwa hekaluni.

Lakini Petro, akasimama pamoja na wale kumi na mmoja, akapaza sauti yake, akawaambia, Enyi watu wa Uyahudi, na ninyi nyote mkaao Yerusalemu, julikane neno hili kwenu, mkasikie maneno yangu: Kwa maana hawa si walevi, kama mnavyodhani; maana ni saa ya tatu ya mchana. Lakini haya ndiyo yaliyosemwa na nabii Yoeli. ... Basi Petro na Yohana walikwea pamoja kuingia Hekaluni, saa ya kusali; ni saa ya tisa. Matendo ya Mitume 2:14-16; 3:1.

Kristo alipigiliwa misumari msalabani saa ya tatu, naye akafa saa ya tisa. Kifo chake, maziko yake, na ufufuo wake ni alama moja ya njia iliyo na hatua tatu. Hatua ya tatu, Siku ya Malimbuko, inaanza siku hamsini zinazohitimishwa katika Pentekoste. Katika alfa ya msimu wa Kipentekoste, saa ya tatu na saa ya tisa zinawakilisha mkinzano ulio dhahiri, kwa maana Kristo alikuwa hai saa ya tatu, naye alikuwa amekufa saa ya tisa. Petro alikuwa katika chumba cha juu saa ya tatu, na hekaluni saa ya tisa.

Kipindi cha Pentekoste cha siku hamsini takatifu katika wakati wa Kristo kilikuwa kipindi cha kinabii kitakatifu kilichounganishwa moja kwa moja na unabii wa miaka elfu mbili na mia tatu. Kilihusishwa hasa na juma la mwisho la miaka mia nne na tisini kwa taifa la Wayahudi katika Danieli sura ya tisa. Juma hilo takatifu, wakati Kristo alipothibitisha agano, liligawanywa katika vipindi viwili sawa vya siku 1,260 za kinabii. Kiini cha juma hilo kilikuwa msalaba. Msalaba huashiria saa ya tatu na ya tisa, na Petro katika Pentekoste hufanya vivyo hivyo. Mwaka wa 34, mwishoni mwa juma hilo hilo takatifu, wakati Kornelio, akiwa Kaisaria Maritima, alipotuma watu kumwita Petro, ilikuwa saa ya tisa.

Palikuwa na mtu mmoja Kaisaria aitwaye Kornelio, akida wa kikosi kiitwacho Kikosi cha Italia; mtu mchaji, mcha Mungu pamoja na nyumba yake yote, aliyewapa watu sadaka nyingi, naye alimwomba Mungu daima. Akaona waziwazi katika maono, karibu saa tisa ya mchana, malaika wa Mungu akimjia na kumwambia, Kornelio. Naye alipomtazama, akaogopa, akasema, Ni nini, Bwana? Akamwambia, Sala zako na sadaka zako zimepanda juu zikawa ukumbusho mbele za Mungu. Na sasa tuma watu waende Yopa, ukamwite mtu mmoja, Simoni, ambaye huitwa Petro. Matendo ya Mitume 10:1-5.

Kesho yake, Petro akakwea juu ya paa la nyumba kuomba, yapata saa sita.

Kesho yake, walipokuwa wakisafiri, nao walipokaribia mji, Petro alipanda juu ya darini kuomba karibu saa ya sita; akapata njaa sana, akataka kula; lakini walipokuwa wakitayarisha, akaangukia katika njozi, akaona mbingu zimefunguka, na chombo fulani kikimshukia, kama shuka kubwa iliyofungwa pembe zake nne, ikashushwa duniani; ndani yake mlikuwamo aina zote za wanyama wa nchi wenye miguu minne, na wanyama wa mwituni, na vitambaavyo, na ndege wa angani. Kisha sauti ikamjia, Inuka, Petro; chinja, ule. Lakini Petro akasema, Sivyo, Bwana; kwa maana sijakula kamwe cho chote kilichochafuliwa, wala kilicho najisi. Tena sauti ikamjia mara ya pili, Kile alichokitakasa Mungu, usikiite wewe kilichochafuliwa. Haya yakafanyika mara tatu; na chombo kile kikapokewa tena juu mbinguni. Matendo ya Mitume 10:9-16.

Mwito kwa Petro kuja Kaisaria unatokea saa ya tisa, wakati malaika anapowasili kusema na Kornelio. Kornelio anawakilisha watoto wengine wa Mungu wanaoitwa kutoka Babeli wakati wa sheria ya Jumapili. Malaika anayewasili wakati wa sheria ya Jumapili ndiye sauti ya pili ya Ufunuo kumi na nane, anayewaita wale walio bado Babeli wakimbie. Petro ni mia na arobaini na nne elfu, na Kornelio ni wafanyakazi wa saa ya kumi na moja, ambao kwa Petro wanaonyeshwa kama wanyama wasio safi. Uhusiano wa Petro na Kornelio ni uhusiano wa Ufunuo saba, ambapo mia na arobaini na nne elfu hutambuliwa kwa kuhusishwa na ule umati mkubwa. Petro aliamriwa mara tatu: Inuka, chinja, ule. Akiwa mia na arobaini na nne elfu, wito kutoka kwa Kornelio ndiko ambako bendera inaamriwa kuinuliwa.

Kornelio yuko Kaisaria Maritima, ambayo wakati mwingine huitwa Kaisaria ya baharini. Ufunuo sura ya kumi na saba hutufahamisha kwamba “maji” “ni watu, na makutano, na mataifa, na lugha.” Maji ni wale walio nje ya kanisa la Mungu, na katika Ufunuo, kama ilivyo pia katika maono ya Petro ya wanyama wasio safi, namba nne inawakilisha ulimwengu wote. Wanyama mbalimbali wanne wamo katika maono ya Petro, nao hushushwa ndani ya shuka lililoshikiliwa katika pembe zake nne. Uhusiano wa Petro na Kornelio pia unawakilishwa na Nuhu na wanyama walioingia katika safina.

Petro alikuwa katika Yopa, ambalo lina maana ya “angavu na zuri,” maana, kama ishara ya wale mia moja arobaini na nne elfu, Petro ndiye bendera angavu na nzuri kwa mataifa. Saa ya tisa, mataifa wanaamka kuitambua bendera ambayo Dada White anaitambua kuwa ni Sabato, sheria ya Mungu, ujumbe wa malaika wa tatu, na wamisionari kote ulimwenguni wanaobeba ujumbe wa siku za mwisho. Kornelio aliamshwa kuitambua bendera wakati malaika alipowasili saa ya tisa huko Kaisaria kando ya bahari. Kisha, katika sheria ya Jumapili ya Pentekoste, ujumbe huo unaenda kwa ulimwengu - bahari.

Kuinuliwa kwa bendera kunaonyeshwa pia kama nyumba ya Bwana ikiinuliwa juu ya milima, na Petro alikuwa akisali juu ya paa la nyumba, katika jiji zuri angavu la Yopa, saa ya sita, kabla tu ya sheria ya Jumapili ya saa ya tisa. Wale elfu mia moja arobaini na nne watakapotiwa muhuri, hali za mzozo uliomo duniani zitawavuta watoto wengine wa Mungu ambao bado wamo Babeli kutafuta nuru. Wataongozwa kumpata Petro juu ya paa la nyumba huko Yopa.

Petro pia alikuwa katika Kaisaria Filipo katika Mathayo kumi na sita. Kaisaria Filipo, iliyo kwenye mguu wa Mlima Hermoni, ilikuwa na jina lilelile kama Kaisaria iliyo kando ya bahari, lakini kulikuwa na mkinzano dhahiri kwa kuwa mji mmoja ulikuwa nchi kavu na mwingine ulikuwa kando ya bahari. Kusulubishwa kwa Kristo katika saa ya tatu, na kifo Chake katika saa ya tisa, kunabainisha mkinzano dhahiri wa uzima na mauti. Petro, katika saa ya tatu na ya tisa ya Pentekoste, anaonyesha mkinzano ulio dhahiri kutoka chumba cha juu hadi hekaluni. Kaisaria ya nchi kavu au Kaisaria ya baharini inawakilisha mkinzano wa kinabii unaohitajika wa saa ya tatu na ya tisa; lakini hakuna rejeo la moja kwa moja kwa saa ya tatu Petro alipokuwa katika Kaisaria Filipo. Kwa ushuhuda wa wawili au watatu jambo hutibitishwa; na kwa saa ya tatu na ya tisa za msalaba, na pia katika siku ya Pentekoste, mifano yote miwili inawakilishwa na mtu mmoja, iwe Kristo yu hai au yumo kaburini, au Petro akiwa katika chumba cha juu au hekaluni.

Ushuhuda wa tatu kuhusu saa ya tatu na ya tisa katika zile Kaisarea mbili unamtambua Petro kuwa mhusika mkuu katika matukio yote mawili, kama vile Kristo alivyokuwa mwanzoni mwa majira ya Pentekoste, na Petro mwishoni mwa majira hayo hayo. Mhusika wa alfa wa saa ya tatu ni yuleyule aliye mhusika wa omega wa saa ya tisa, na hivyo hutoa ushuhuda mmoja kwamba Kaisarea Filipi ndiyo alfa ya zile Kaisarea mbili. Ushuhuda wa pili ni kwamba jina la miji yote miwili ni lilelile, hivyo jina la mhusika mkuu na jina la mji ni sawa. Ushuhuda wa tatu ni mkinzano kati ya nchi kavu na bahari. Petro alipokuwa Kaisarea Filipi, ilikuwa saa ya tatu. Hapa ndipo ujumbe unakuwa hata wenye uzito zaidi.

Ni sahihi kuonisha miji miwili yenye jina moja, jambo ambalo ndilo tunalofanya; lakini pia tunaingiza saa ya tatu na saa ya tisa katika matumizi kwa msingi wa ushuhuda wa Kristo msalabani na wa Petro katika Pentekoste. Kwa kuleta pamoja mistari hiyo mitatu—saa ya tatu na saa ya tisa za Kristo, na saa ya tatu na saa ya tisa za Petro katika Pentekoste—tunathibitisha saa ya tatu katika Kaisaria Filipi. Mantiki ile ile ya kinabii itatumika kwa Kornelio saa ya tisa, Petro saa ya sita, kisha Petro katika Kaisaria Filipi saa ya tatu.

Petro yuko katika alama zote tatu za njia; Kornelio yuko katika saa ya sita na ya tisa pamoja na Petro, lakini si katika saa ya tatu huko Kesaria Filipi. Mfululizo huu umeunganishwa, kwa maana kila hatua inaambatana na saa ya tatu, ya sita, na ya tisa, mtawalia: kuanzia Kesaria Filipi, hadi Yopa, hadi Kesaria ya Baharini. Kesaria zote mbili zilikuwa na mizizi ya kitamaduni iliyoambatana na Uyunani na Roma, lakini upekee wa Kesaria Filipi ulikuwa udhihirisho wa upagani wa mbali na wa kifumbo, na Kesaria ya Baharini ilikuwa kitovu cha kibiashara na kiutawala, ikichanganya utamaduni wa Kigiriki na utawala wa Kirumi. Kesaria Filipi ilikuwa ishara ya ustadi wa utawala wa kanisa, na Kesaria ya Baharini ishara ya ustadi wa utawala wa dola.

Katika mfululizo wa Kaisaria hadi Kaisaria, Yopa ni hatua ya kati katika hatua tatu. Hatua hizo tatu zinawakilishwa na saa ya tatu, ya sita, na ya tisa. Kaisaria iliyo kando ya bahari, katika saa ya tisa, inaashiria sheria ya Jumapili, wakati ambapo injili inaelekezwa kwa Mataifa. Masaa matatu kabla yake, katika saa ya sita, Petro yuko Yopa, mji uangavu na unaong'aa. Masaa matatu kabla ya hapo, katika saa ya tatu, Petro yuko katika Sikukuu ya Baragumu. Kaisaria hadi Kaisaria ni kipindi cha Mwito wa Usiku wa Manane. Petro anawakilisha wale wanaoutangaza Mwito wa Usiku wa Manane tangu mwanzo hadi mwisho, kwa kuwa Yesu daima huwianisha mwanzo na mwisho. Mwito wa Usiku wa Manane huanza kwa punda kufunguliwa katika alama ya njia ya Sikukuu ya Baragumu, ambapo Petro anatangaza ujumbe wa Yoeli.

Petro yuko katika alama ya njia ya hatua tatu—Sikukuu ya Baragumu, kupaa mbinguni, kisha hukumu. Katika alama hiyo ya njia katika Mathayo sura ya kumi na sita, suala la utambulisho wa Kristo linaibuliwa. Jina la Petro linabadilishwa, na Kristo atamka kwamba juu ya Mwamba huu atalijenga Kanisa lake. Mwamba ambao hekalu limejengwa juu yake ndio msingi, na Petro huko Kaisarea Filipi ni ujumbe wa kwanza wa malaika, ambao ni ujumbe wa msingi. Petro anapofikia hatua inayofuata, huko Yopa, anapaa kama vile Kristo alivyopaa mwishoni mwa siku arobaini za mafundisho ya ana kwa ana. Kupaa mbinguni pia ni sambamba na msalaba, ishara kuu ya historia ya wokovu; na msalaba umegawanywa katika sehemu mbili, ukiambatana na wale wahalifu wawili, kuchanika kwa pazia hadi Mahali Patakatifu Sana, na giza pamoja na saa.

Tangu saa sita palikuwa na giza juu ya nchi yote hata saa tisa. Na kama saa tisa Yesu akalia kwa sauti kuu, akisema, Eli, Eli, lama sabachthani? yaani, Mungu wangu, Mungu wangu, mbona umeniacha? Mathayo 27:45, 46.

Katika Yopa, saa ya sita, Petro yuko katika nukta ya kinabii ya mgawanyiko, kati ya waliopotea na waliokolewa, kati ya nuru na giza, na kati ya mwanzo na mwisho wa Kilio cha Usiku wa Manane. Mgawanyiko huo unasisitiza mpito wa harakati ya Laodikia ya mia arobaini na nne elfu kuelekea harakati ya Filadelfia ya mia arobaini na nne elfu. Unatia alama ya kukataliwa kikamilifu kwa kanisa la Waadventista Wasabato lililo katika hali ya Laodikia. Mlango huo uliofungwa wa hukumu unaowakilishwa na Siku ya Upatanisho huja siku tano kabla ya sheria ya Jumapili ya Pentekoste. Hukumu hiyo inatanguliwa na kupaa, na kabla ya hapo, ujumbe wa tarumbeta. Hatua hizo tatu zinawakilisha alama ya njia ambapo muhuri wa Mungu unatiwa, na ujumbe wa Kilio cha Usiku wa Manane unatangazwa na kanisa lishindalo kwa wale wanaowakilishwa na Kornelio.

Petro hutangaza ujumbe katika Pentekoste, na Pentekoste huashiria mwisho wa ujumbe wa Mwito wa Usiku wa Manane. Hivyo, kwa ulazima wa kinabii, ni lazima Petro pia autangaze ujumbe huo mwanzoni mwa kipindi cha Mwito wa Usiku wa Manane. Mwanzo daima huonyesha mwisho. Ujumbe wa Petro wa Mwito wa Usiku wa Manane huwezesha wakati punda wa Uislamu anapofunguliwa, na kuishambulia Marekani, kama atakavyofanya tena wakati wa sheria ya Jumapili. Petro kutangaza ujumbe saa ya tatu na saa ya tisa za Pentekoste kunabainisha mwanzo na mwisho wa Mwito wa Usiku wa Manane.

Katika mstari tunaouzingatia, siku arobaini zinazokomea katika kupaa kwa Kristo ndizo pia zinazofungua siku kumi katika chumba cha juu. Baada ya kupita siku tano kati ya hizo kumi, Siku ya Upatanisho inabainisha kwamba dhambi za Israeli zimefutwa, na kanisa limejiweka tayari. Ilikuwa katika saa ya tatu ambapo Petro alikuwa katika chumba cha juu siku ya Pentekoste. Katika saa ya tisa ya sheria ya Jumapili, ujumbe hubadilika kutoka kwa usiku wa manane hadi kilio kikuu.

Tangazo la ujumbe wa Kilio cha Usiku wa Manane linalotolewa na Petro hutokea wakati yupo katika saa ya tatu. Ujumbe huo unatiwa alama na Sikukuu ya Baragumu, wakati punda anafunguliwa, pamoja na Sezaria Filipo; na Sezaria Filipo pia ni Panium. Panium linawakilishwa katika aya za kumi na tatu hadi kumi na tano za Danieli sura ya kumi na moja. Petro anabainisha si tu shambulio la Kiislamu dhidi ya Marekani wakati punda anafunguliwa mwanzoni mwa tangazo la Kilio cha Usiku wa Manane, bali wakati huo huo Petro yupo katika vita vya Panium vinavyopelekea sheria ya Jumapili. Vita vya Panium ni tukio sambamba na shambulio la Kiislamu dhidi ya Marekani.

Tutaendelea na mambo haya katika makala ijayo.